

materiałów użytych do produkcji produktu finalnego, jeżeli szkoda miała związek z użytym surowcem lub materiałami. Ponadto jako producent będzie odpowiadał również importer oraz każda inna osoba, która podaje się za producenta, umieszczając swoje oznaczenie na produkcie lub opakowaniu z nim związanym.

Jeżeli na opakowaniu lub na samym produkcie nie ma informacji o producencie – odpowiedzialność będzie ponosił sprzedawca. Natomiast może on uwolnić się od tej odpowiedzialności, jeżeli w terminie miesiąca od daty zawiadomienia o szkodzie wskaże poszkodowanemu adres i osobę producenta. Jeżeli nie może wskazać takiej osoby, uwolni się od odpowiedzialności, wskazując osobę, od której sam nabył produkt.

W sytuacji, gdy producent otrzyma od konsumenta lub od sprzedawcy informacje o tym, że dany produkt może być uznany za niebezpieczny, powinien poinformować o tym organ nadzoru - Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Ograniczenia odpowiedzialności

Jeżeli konsument dozna szkody wskutek używania produktu niebezpiecznego, producent, importer lub w pewnych warunkach dostawca ponoszą odpowiedzialność za wyrządzoną szkodę i konsument ma prawo żądać odszkodowania. Ciężar dowodu spoczywa na poszkodowanym, który musi udowodnić:

- szkodę,
- wadę,
- związek przyczynowy pomiędzy wadą a szkodą.

Jednym słowem – powinien wykazać, że doszło do szkody i że spowodował ją produkt.

Konsument może wnieść powództwo o odszkodowanie, jeśli szkoda polegała na:

- śmierci lub uszkodzeniu ciała;
- poważnym uszkodzeniu lub zniszczeniu prywatnego mienia.

Minimalna kwota, na którą konsument został poszkodowany, musi wynosić 500 euro. Dotyczy to w większości przypadków szkód majątkowych.

Odszkodowanie za szkodę na mieniu nie obejmuje uszkodzenia samego produktu ani korzyści, jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w związku jego używaniem. Jeżeli maszynka do mięsa była naszym głównym narzędziem do prowadzenia działalności gospodarczej – robiliśmy kotlety mielone, to nie możemy wystąpić z roszczeniem, że utraciliśmy zysk ze sprzedaży kotletów z powodu braku narzędzia.

Szkody do 500 euro podlegają naprawieniu na zasadach ogólnych prawa cywilnego.

Nie można w drodze umowy wyłączyć lub ograniczyć odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny,

Jeżeli producentów jest kilku...

W cyklu produkcyjnym towaru przeznaczonego dla konsumentów może uczestniczyć kilku producentów. Jeśli dwie lub więcej osoby odpowiadają za tę samą szkodę, ich odpowiedzialność jest solidarna. Oznacza to, że konsument może dochodzić od dowolnego z nich wypłacenia łącznej kwoty odszkodowania.

Podmioty uprawnione do wystąpienia z roszczeniem

Z roszczeniem odszkodowawczym może wystąpić nie tylko konsument. Odpowiedzialność odszkodowawcza obejmuje każdego poszkodowanego. Dotyczy nie tylko właściciela rzeczy, lecz także domowników lub osób trzecich. Z roszczeniem może wystąpić każdy, kto doznał szkody, co oznacza, że nie musi to być właściciel produktu.

Przedawnienie roszczeń

Roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej przez produkt niebezpieczny ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia

W każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od wprowadzenia produktu do obrotu.

bezpieczny produkt

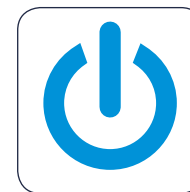

Federacja Konsumentów
Pl. Powstańców Warszawy 1/3
00-030 Warszawa
tel. 0 22 827 11 73
fax 0 22 827 90 59
e-mail: porady_prawne@federacja-konsumentow.org.pl
www.federacja-konsumentow.org.pl

Niniejszy dokument został opublikowany dzięki pomocy finansowej Unii Europejskiej. Za treść dokumentu odpowiada Federacja Konsumentów, poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

bezpieczny produkt

abc
KONSUMENTA

**Federacja
Konsumentów**

Od kilku lat obowiązują w Polsce regulacje dotyczące bezpieczeństwa produktów – Ustawa o ogólnym bezpieczeństwie produktów z dnia 12 grudnia 2003r. (DzU z 2003r. Nr 229, poz. 2275) oraz Ustawa o ochronie niektórych praw konsumentów oraz odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny z dnia 2 marca 2000r. (DzU z 2000r. Nr 22, poz. 271 z późn. zmianami) . Istnieje system nadzoru rynku, który monitoruje bezpieczeństwo produktów wprowadzonych do obrotu. Ostatnie badanie przeprowadzone przez Federację Konsumentów, dotyczące znajomości przez przedsiębiorców przepisów powszechnie obowiązującego prawa, regulujących powyższą problematykę, pokazuje, że ponad połowa przedsiębiorców nie zna tych regulacji oraz swoich obowiązków wynikających z ustawy o bezpieczeństwie produktów.

Znajomość tych zagadnień jest niezmiernie ważna zarówno z uwagi na ochronę i bezpieczeństwo konsumentów, jak i ze względu na odpowiedzialność z nią związaną, która spoczywa na producencie, dystrybutorze, a w niektórych sytuacjach na sprzedawcy.

Czym jest produkt bezpieczny oraz niebezpieczny? Kto ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny? Jak powinien zachować się przedsiębiorca w momencie, kiedy produkt wykazuje cechy produktu niebezpiecznego?

Na te i inne pytania odpowie Państwu ulotka przygotowana przez Federację Konsumentów.

Pojęcie produktu bezpiecznego

„Produktem bezpiecznym jest produkt, który w zwykłych lub w innych, dających się w sposób uzasadniony przewidzieć, warunkach jego używania, z uwzględnieniem czasu korzystania z produktu, a także, w zależności od rodzaju produktu, sposobu uruchomienia oraz wymogów instalacji i konserwacji, nie stwarza żadnego zagrożenia dla konsumentów lub stwarza znikome zagrożenie, dające się pogodzić z jego zwykłym używaniem i uwzględniające wysoki poziom wymagań dotyczących ochrony zdrowia i życia ludzkiego.”

Za produkt uważa się każdą rzecz ruchomą, nową i używaną, nawet występującą jako część składowa innej rzeczy

czy nieruchomości. Nieruchomości nie są traktowane – w tych przepisach prawa – jako „rzeczy niebezpieczne”, odpowiedzialnością natomiast objęte są części składowe nieruchomości, takie jak np. windy.

Pojęcie produktu niebezpiecznego

Jeżeli korzystanie z produktu stwarza zagrożenie dla konsumentów, mimo instalacji, użytkowania i konserwacji zgodnie z zaleceniami producenta, to jest to produkt niebezpieczny. Co więcej, pewne kategorie produktów, przeznaczone dla określonych grup odbiorców, np. dzieci, które nie potrafią ocenić ryzyka, powinny spełniać wyższe kryteria bezpieczeństwa.

Przy ocenie, czy dany produkt może być niebezpieczny, brane są pod uwagę różne elementy, takie jak:

- właściwości, które posiada produkt, łącznie z jego składem lub opakowaniem, np. nie można dowolnie stosować różnych składników w kosmetykach;
- oddziaływanie danego produktu na inne produkty, jeżeli można przewidzieć, że będzie on używany wraz z nim, np. pojemniki do przechowywania artykułów spożywczych muszą być zrobione z odpowiednich materiałów i jednoznacznie oznakowane;
- wygląd, etykietowanie, uwidocznienie wszelkich ostrzeżeń i instrukcji dotyczących stosowania i zniszczenia produktu;
- ewentualne ryzyko związane z używaniem produktu przez pewne grupy konsumentów, zwłaszcza dzieci.

Produkt, nie spełniający kryteriów bezpieczeństwa, którego można oczekiwać uwzględniając jego normalne użycie, należy uznać za niebezpieczny.

Przez normalne użycie rozumie się nie tylko korzystanie z niego zgodnie z przeznaczeniem, lecz także uwzględniające pewne – dające się przewidzieć – sytuacje niewłaściwego użycia go. Np. ołówki, długopisy, farby mogą być brane przez dzieci do ust, w związku z tym producent powinien pomyśleć o surowcach zastosowanych do ich produkcji.

Obowiązki producenta, i dystrybutora

Przedsiębiorca może wprowadzać do obrotu tylko bezpieczne produkty.

Ponadto musi przekazać konsumentom jasne i precyzyjne informacje, które pozwolą zapobiec ewentualnym zagrożeniom, np. dołączyć instrukcję obsługi zawierającą informacje nie tylko, jak należy montować i używać dany produkt, ale także czego nie należy robić, jeśli istnieją takie przewidywalne sytuacje. Należy przypomnieć, że

instrukcje i wszelkie istotne informacje o produkcie muszą być w języku polskim.

Kolejnym obowiązkiem producenta jest oznaczenie towaru nazwą i informacją, kto go wyprodukował (wraz z adresem).

Dystrybutor to przedsiębiorca uczestniczący w dowolnym etapie procesu dostarczania lub udostępniania produktu, którego działalność nie wpływa na właściwości produktu związane z jego bezpieczeństwem. W praktyce jest to zarówno sprzedawca, jak i importer, hurtownik czy przedstawiciel handlowy działający w ramach własnej działalności gospodarczej.

Dystrybutor jest zobowiązany działać z należytą starannością w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów. Nie powinien dostarczać produktów, o których wie lub o których powinien wiedzieć, że nie spełniają one wymagań bezpieczeństwa. Jest również zobowiązany uczestniczyć w monitorowaniu bezpieczeństwa produktów wprowadzonych na rynek, w szczególności: przyjmować od konsumentów informacje o zagrożeniach powodowanych przez produkty i przekazywać je producentom, organowi nadzoru – Urzędowi Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub Inspekcji Handlowej i przechowywać oraz udostępniać na żądanie organu nadzoru i Inspekcji Handlowej dokumentację niezbędną do ustalenia pochodzenia produktów.

Również producenci obowiązani są powiadomić organ nadzoru w sytuacji, gdy otrzymają informację, że wprowadzili na rynek produkty niebezpieczne.

Przepisy powszechnie obowiązującego prawa przewidują surowe kary w stosunku do przedsiębiorców, którzy nie przestrzegają wymagań określonych w ustawie. Sankcje te dotyczą zarówno wprowadzenia na rynek produktów niebezpiecznych, jak i niewykonywania obowiązków nałożonych przez organ nadzoru. Na grzywnę oraz karę pozbawienia wolności naraża się przedsiębiorca, który wprowadza na rynek produkty wpisane do Rejestru Produktów Niebezpiecznych. Rejestr dostępny jest na stronach Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: www.uokik.gov.pl

Odpowiedzialność za szkodę

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny ponosi ten podmiot (lub podmioty), który wytwarza go w zakresie swojej działalności.

W pierwszej kolejności odpowiedzialność spoczywa na producencie – wytwórcy finalnego produktu. Wraz z producentem solidarnie odpowiadają wytwórcy surowców,